

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/72/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6619204139
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6619204139.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, v spore žalobcu: C.. E. P., nar. X. R. XXXX, bytom X. M.R. X. XXXX/X, G., toho času bytom Y. XXXX/XX, P. 9, I. republika, zastúpený L.. Renátou Endrődiovou, advokátkou, so sídlom AK Dr. Herza 26, 984 01 Lučenec proti žalovanej: U. P., nar. XX. apríla XXXX, bytom M., zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Janči, s.r.o., so sídlom Dončova 1451/21, 034 01 Ružomberok, o zaplatenie 2.634,86 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec, č.k. 17C/33/2019-174 zo dňa 3. júna 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 17C/33/2019-174 zo dňa 3. júna 2021 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ alebo „napadnutý rozsudok“) žalobu o zaplatenie 1.152,94 Eur zamietol (prvá výroková veta). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobcu zaviazal povinnosťou zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100% do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia, ktorým bude rozhodnuté o trovách konania (druhá výroková veta).

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa žalobou pôvodne domáhal zaplatenia sumy 2.634,86 Eur z dôvodu, že jeho manželstvo so žalovanou bolo rozsudkom Okresného súdu Lučenec, sp.zn. 17C/130/2014 zo dňa 21.10.2014 rozvedené. Prebieha konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva pod sp.zn. 3Pc/3/2017. Žalobca v žalobe uviedol, že sám platí všetky náklady spojené s bytom nachádzajúcim sa v G. na adrese M.R. X. XXXX/X; žalovaná mu neplatila dlh ohľadne platieb nájomného v byte, ktorý je doposiaľ v bezpodielovom spoluvlastníctve. Predložil sumárnu analýzu platieb, z ktorej má vyplývať, že Bytovému družstvu Lučenec a Mestu Lučenec zaplatil sumu celkom 5.269,72 Eur; v konaní uplatňuje sumu 2.634,86 Eur.

1.2 Okresný súd Lučenec vo veci rozhodol platobným rozkazom vydaným pod sp.zn. 17C/33/2019 zo dňa 29.10.2019, proti ktorému podala žalovaná odpor. V odpore nárok neuznala, považovala žalobu za nejasnú, nezrozumiteľnú a neodôvodnenú; nevyplývajú z nej skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné posúdiť žalobu po stránke právnej a skutkovej. Podaním nezrozumiteľného návrhu si žalobca nesplnil povinnosť tvrdenia; nevymedzil aký nárok uplatňuje, kedy mal vzniknúť a nevymedzuje ani to, čím je nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia tvorený. Pre žalovanú zo žaloby nevyplývajú rozhodujúce skutkové okolnosti podstatné pre posúdenie, aký nárok a na akom skutkovom základe žalobca uplatňuje. Ak žalobca pravdepodobne uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, nepreukázal jeho vznik, jeho výšku a ani ostatné podmienky uplatnenia nároku. Platby uvedené v žalobe nie sú bezdôvodným obohatením. Žalovaná vzniesla námietku premlčania. Pokiaľ žalobca uvádzal spoločné vlastníctvo bytu, žalovaná v odpore uviedla, že od rozvodu manželstva opustila spoločný byt,

žije v Prahe, byt užíva výlučne žalobca a žalovaná bola vylúčená z možnosti byt užívať. Navyše bola uzatvorená dohoda, že tento byt bude využívať jedine žalobca a iba on bude zodpovedný za úhradu všetkých platieb spojených s jeho užívaním. Táto dohoda sa mala premietnuť aj do dohody, že v rámci vyporiadania BSM bude byt prikázaný do výlučného vlastníctva žalobcu.

1.3 Žalobca v ďalšom podaní v reakcii na námietku premlčania zobral návrh v časti zaplata sumy 1.481,92 Eur späť a v tejto časti žiadal konanie zastaviť; išlo za platby za byt od roku 2014 do 17.09.2017. Vo vyjadrení uviedol, že bolo povinnosťou žalovanej ako spoluvlastníčky zúčastňovať sa na povinných platbách spojených s užívaním bytu, s týmito platbami sa mali vyrovnávať na záver súdneho konania o vyporiadanie BSM, a to započítaním dlhu. Považoval za nepravdivé tvrdenie žalovanej, že sa dohodli, že platby za byt bude znášať sám. Žalovaná v písomnom vyjadrení k argumentácii žalobcu uviedla, že žaloba je aj po čiastočnom späťvzátí nejasná, nezrozumiteľná a neodôvodnená. Vady žaloby žalobca neodstránil a neunesol bremeno tvrdenia. Doplnila vyjadrenie, že objektívne nemohla užívať byt, nakoľko vstup do bytového domu bol zmenený a žalovaná nedisponovala ani kľúčom od vstupných dverí, aby sa mohla dostať do domu. Kľúč mal jedine žalobca, iba rozpis záloh platieb za byt nesvedčí o vzniku bezdôvodného obohatenia, tieto sú len zálohovými platbami. Bezdôvodné obohatenie nemôže zodpovedať výške predpísaných zálohových platieb; zo žaloby nie je zrejmé, o aké platby sa má jednať, aké plnenia mali byť žalovanej poskytnuté ako predmet bezdôvodného obohatenia. Z napadnutého rozhodnutia zároveň vyplýva, že listom zo dňa 09.03.2020 žalobca zobral žalobu späť v časti sumy 1.152,94 Eur.

1.4 Súd prvej inštancie mal aplikovať ustanovenia § 144, § 145 ods.1, 2, § 146 ods.1 zákona č.160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a v rozhodnutí odôvodnil zastavenie konania v späťvzatej časti v konečnom rozhodnutí na základe čiastočného späťvzatia žaloby žalobcom.

1.5 Vo veci samej okresný súd aplikoval ustanovenia § 454, § 456, § 458 ods.1, 2, 3, § 488 a § 489 Občianskeho zákonníka. Vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou, vyjadreniami strán sporu, výpismi z účtov za obdobie od 01.09.2014 do 01.07.2017, sumárom platieb za obdobie od 01.01.2014 do 31.08.2019, potvrdením Mestského úradu Lučenec a čiastočným výpisom z LV č. XXXX pre k.ú. G..

1.6 Okresný súd poukázal na inštitút bezdôvodného obohatenia vyplývajúci z ustanovení Občianskeho zákonníka a vo vzťahu k žalobe uviedol, že predpokladom vzniku zodpovednosti z bezdôvodného obohatenia je na jednej strane existencia právnej povinnosti na plnenie u toho, za koho sa plnilo a na druhej strane neexistencia takejto povinnosti u toho, kto v skutočnosti plnil. Za obohateného treba považovať toho, za koho sa plnilo a nie toho, komu sa plnenie poskytlo. Pri rozsahu vydania bezdôvodného obohatenia je potrebné vychádzať zo skutočných nákladov na nájomné a úhradu za plnenia poskytované s užívaním bytu vynaložených jedným z nájomcov a nie z preddavkov na ne. V prípade úhrady nákladov za nájom a úhrady za užívanie bytu, rozsah vydania predstavuje podiel úhrady pripadajúci na žalovanú. Pri určení podielu možno vychádzať z podlahovej plochy užíwanej výlučne žalobcom. Za nesporné súd prvej inštancie považoval, že manželstvo účastníkov konania bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Lučenec, sp.zn. 17C/130/2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 01.01.2014 (správne má byť 01.11.2014 - poznámka odvolacieho súdu).

1.7 Nesporné bolo, že vlastníctvo k predmetnému bytu nadobudli účastníci konania za trvania manželstva a za nesporné tiež okresný súd považoval skutočnosť, že v čase rozhodovania o žalobe bolo vedené konanie o vyporiadanie BSM pod sp.zn. 3Pc/3/2017.

1.8 Súd prvej inštancie aplikoval taktiež ustanovenie § 3 ods.1 Občianskeho zákonníka, ustálil, že pojem dobré mravy je neurčitým právnym pojmom, jeho obsah nevyplýva z pozitívneho práva. Okrem práva existujú však aj iné systémy noriem, niektorým z nich takouto úpravou právo poskytuje ochranu tým, že im prepožičiava sankcie charakteristické pre systém práva. Ide o všeobecne spoločensky uznávané pravidlá, prostredníctvom ktorých sa zavrhujú spoločensky nežiadúce javy. Vo všeobecnosti bývajú vyjadrené konštrukciou o pocite súdnaľezitosti všetkých spravodlivo uvažujúcich ľudí; pojem dobré mravy je časovo a miestne podmienený. Aplikujúc uvedené ustanovenie okresný súd zdôraznil, že žalobca uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu úhrady za nájom a platby za plnenia poskytované s užívaním bytu za obdobie od 18.09.2017 do 31.08.2019; je nesporné, že žalovaná v uvedenom období predmetný byt neužívala, nemala od predmetného bytu kľúče. Takýmto spôsobom jej bolo znemožnené zo strany žalobcu byt užívať. Tento byt, aj keď sporadicky, užíva sám žalobca.

Žalobca nepredložil súdu žiaden dôkaz o tom, že by žalobkyni ponúkol kľúče od bytu, aby aj ona mohla v prípade potreby byt užívať. Dôkaznú povinnosť si v tomto smere nesplnil. Z uvedeného okresný súd vyvodil, že žalobca spôsobil nemožnosť užívania bytu žalovanou minimálne od roku 2014, a preto nemožno uplatnenému nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovieť pre rozpor s dobrými mravmi. Okresný súd uveril tvrdeniam žalovanej, že mohlo dôjsť k dohode o tom, že byt pri vyporiadaní BSM dostane žalobca a je tak na ňom, aby uhrádzal aj platby spojené s užívaním bytu, a to vzhľadom na správanie sa žalobcu, ktorý byt užíval sám, kľúče od bytu a vchodu žalovanej neposkytol, nevyzval ju, aby prispela na plnenie úhrad, nevykonával tak ani pred podaním žaloby a svoje tvrdenia nepodložil žiadnymi dôkazmi.

1.9 Okresný súd vyčítal žalobcovi, že si nesplnil povinnosť tvrdenia; existuje rozdiel medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou. Ak žalobca predložil súdu istý počet listinných dôkazov a v žalobe nekonkretizoval svoj nárok čo do určitosti, nebolo možné od súdu požadovať, aby na základe predložených listinných dôkazov dedukoval, aký peňažný nárok, v akej výške a za aké obdobie žalobca uplatňuje. Aj petit žaloby musí byť určitý a zrozumiteľný, aby súd jednoznačne vedel o čom má konať a rozhodnúť; súd je v civilnom konaní viazaný návrhom, nesmie účastníkom priznať iné práva a uložiť im iné povinnosti, než aké sú navrhované. Petit žaloby súd musí svojim rozhodnutím úplne vyčerpať a nesmie ho prekročiť; návrh je tak určujúci pre vymedzenie predmetu konania. Okresný súd však dospel k záveru, že žalobca si žalobou nejasne a nezrozumiteľne uplatnil nárok voči žalovanej; nie je preukázané, či ide o vyúčtovanie skutočných nákladov, ktoré žalobca vynaložil alebo z predpísaných záloh, nakoľko zo žaloby vyplývajú len odkazy na jej prílohy. Žalobný petit bol uvedený nesprávne, podľa petitu mal žalovaný plniť žalovanému; uvedené bolo v priebehu konania upravené. Od súdu však nebolo možné požadovať, aby na základe predložených listinných dôkazov dedukoval, aký peňažný nárok, v akej výške a za aké presné obdobie si žalobca uplatňuje.

1.10 Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam mal okresný súd zato, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno; žalobu zamietol aj z dôvodu rozporu s dobrými mravmi.

1.11 Pri rozhodovaní o trovách konania súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 255 ods.1 a § 262 ods.1 C.s.p., aplikoval zásadu úspechu vo veci, a preto žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, všetkým jeho výrokom, v ktorom navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie s poukazom na ustanovenie § 388 C.s.p. zmenil tak, že uloží žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu, prípadne jej časť a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania. Uplatnil odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods.1 písm. f) a h) C.s.p., tvrdil tak, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 V podstatnej časti odvolania žalobca len poukázal na priebeh konania a obsah napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. S argumentáciou súdu prvej inštancie nesúhlasil a mal zato, že už v žalobe uviedol rozhodné skutočnosti, z ktorých odvodzoval uplatnený nárok; ak sa v petite žaloby dopustil zjavnej nesprávnosti, táto chyba bola odstránená podaním zo dňa 27.07.2020.

2.2 Žalobca tvrdil, že uplatnil nárok na úhradu jednej polovice nákladov, ktoré preukázateľne vynaložil na sporný byt v období od novembra 2014 do septembra 2019 a náhradu jednej polovice dane z nehnuteľnosti za roky 2014 až 2019. Po námietke premlčania upravil žalobu tak, že požadoval už iba náhradu nákladov, ktoré do dňa podania žaloby neboli premlčané, teda náklady, ktoré na byt vynaložil za obdobie od 17.09.2017 do dňa podania žaloby, v sume 1.152,94 Eur. Žalobca v tomto smere poukázal na listinné dôkazy, ktorými sa súd prvej inštancie dostatočne nezaoberal a z nich sám vyvodil, že od 17.09.2017 do podania žaloby za byt v prospech SBD Lučenec zaplatil 2.239,18 Eur, z čoho polovica predstavuje sumu 1.119,59 Eur a zároveň na dani z nehnuteľnosti za roky 2017, 2018 a 2019 zaplatil sumu 49,50 Eur, z čoho polovica predstavuje 24,75 Eur. Polovica všetkých poplatkov za obdobie od 17.09.2019 do podania žaloby predstavuje spolu sumu 1.144,34 Eur.

2.3 Odvolateľ uviedol, že vyžiadal od SBD Lučenec vyúčtovanie nákladov za sporný byt osobitne za roky 2017, 2018 a 2019, z ktorých vypláva rovnaká výška nedoplatkov a preplátok za roky 2017 a 2018, aká

bola uvedená v žalobcom vypracovanej sumárnej analýze. Tvrdil, že dôkazy sú predkladané v súlade s ustanovením § 366 písm. c) C.s.p.

2.4 Vo vzťahu k dobrým mravom odvolateľ mal zato, že súd prvej inštancie hodnotil vykonané dôkazy jednostranne a nebral do úvahy skutočnosti uvádzané žalobcom, ako aj nebral do úvahy skutočnosti, ktoré sa v konaní nedokazujú. Okresný súd nesprávne neaplikoval ustanovenie § 144 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že žalovaná nepotrebovala súhlas žalobcu k užívaniu bytu a žalobca nebol povinný vyzývať žalovanú na úhradu nákladov za byt. Bola to zákonná povinnosť žalovanej. Ak by žalovaná reálne chcela byt užívať, mohla sa účinne brániť, ak by jej žalobca v užívaní bytu aktívne bránil. Žalovaná však o užívanie bytu nejavila záujem, pretože žije v Prahe; tvrdenie žalovanej, že byt nemohla užívať, lebo nemala kľúče od vchodu do domu, sú tak účelové, v snahe vyhnúť sa povinnosti platiť úhrady za byt. Strany sporu pritom spoločný byt opustili ešte za trvania manželstva, kedy sa presťahovali do Českej republiky a byt ostal prázdny. Kľúče od bytu mala suseda a matka žalobcu. Obe strany sa teda mohli do bytu dostať; kde sú kľúče od bytu vedela aj žalovaná, o užívanie bytu nejavila záujem.

2.5 Podľa názoru odvolateľa konštatovania súdu prvej inštancie ohľadne dohody, že byt pri vyporiadaní BSM dostane žalobca, a preto je na ňom, aby uhrádzal aj platby spojené s užívaním bytu, nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Vyporiadanie BSM nemá nič spoločné s tým, kto bude uhrádzať náklady na jeho prevádzku, či údržbu po dobu, kým k vyporiadaniu BSM nedôjde. Ani jedna zo strán sporu byt neužívala; ak by žalobca prestal platiť poplatky za byt, hrozil by jeho predaj v dražbe a pri vyporiadaní BSM by utrpela aj žalovaná. V konaní o vyporiadanie BSM pritom žalovaná požaduje úhradu polovice hodnoty bytu určenej znaleckým posudkom a nezohľadňuje fakt, že od roku 2014 znáša náklady na byt výlučne žalobca.

2.6 Odvolateľ navyše k podanému odvolaniu pripojil e-mailovú správu, ktorou požiadal právneho zástupcu žalovanej, aby mu oznámil, na akú adresu má poslať kľúče žalovanej, pričom uvedeným preukazoval účelové konanie žalovanej.

3. Žalovaná v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a zaviazal žalobcu k povinnosti uhradiť žalovanej trovy odvolacieho konania v rozsahu 100%. Podané odvolanie považovala za nedôvodné a neopodstatnené, rozsudok okresného súdu za vecne správny; súd prvej inštancie rozhodol rešpektujúc zásadu kontradiktórnosti konania. Poukázala na zásadu koncentrácie konania, v dôsledku ktorej odvolanie neobstojí, nakoľko rozširuje tvrdenia žalobcu nad rámec jeho tvrdení prezentovaných pred súdom prvej inštancie.

3.1 Žalovaná tvrdila, že žalobca vo veci neunesol ani bremeno tvrdenia, ani dôkazné bremeno; žalobca až v odvolacom konaní predkladá dôkazy, ktoré mohol predložiť skôr. Tvrdil, že odvolací súd na novo predložené dôkazy nie je oprávnený prihliadať, nakoľko odporujú zásade koncentrácie konania. Až v podanom odvolaní sa žalobca snaží vysvetliť to, čo malo byť vysvetlené už v podanej žalobe; rozhodujúce skutkové okolnosti musia byť pritom uvedené už v žalobe a nestačí ich dedukovať z príloh žaloby.

3.2 Žalovaná naďalej zotrvala na tvrdení, že žalobca až do skončenia dokazovania pred súdom prvej inštancie nevymedzil aký nárok uplatňuje, kedy mal vzniknúť a prečo a nevymedzil ani to, čím je tvorený uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalobca na pojednávaní aj v žalobe viackrát uviedol, že si uplatňuje žalobou nájomné, pričom až v odvolaní tvrdí, že si uplatňuje nárok na náhradu jednej polovice nákladov údajne vynaložených na byt. Do skončenia dokazovania pritom žalobca nepreložil žiadny dôkaz ako dospel k žalovanej sume a z čoho táto suma pozostáva. Tvrdenia žalobcu mali byť preukázané do skončenia dokazovania; do skončenia dokazovania však žalobca vznik bezdôvodného obohatenia nepreukázal; nepreukázal čoho sa domáha, nahradenia akej sumy, z čoho je táto suma tvorená, kedy on sám plnil a ako a v akej výške. Zálohové platby za byt pritom samé o sebe nie sú bezdôvodným obohatením. Žalobca nepreložil dôkaz, že uhrádzal práve zálohové platby, nedoložil výmer bytového družstva, nedoložil zúčtovania jednotlivých platieb. Bez týchto dôkazov nie je objektívne možné ustáliť, aké boli reálne náklady spojené s užívaním bytu.

3.3 Žalovaná opätovne poukázala na existenciu dohody so žalobcom, podľa ktorej mal byt užívať žalobca a on mal byť zodpovedný za úhradu všetkých platieb spojených s jeho užívaním. Žalobcovi nič nebránilo,

aby byt prenajal. Obsahom tejto dohody bola aj dohoda o tom, že v rámci vyporiadania BSM bude byt prikázaný do výlučného vlastníctva žalobcu. Žalovaná byt užívať nemohla, vstup do bytového domu bol zmenený, žalovaná nedisponovala ani len kľúčom od vstupných dverí. Žalovaná napokon zotrvala na tvrdení, že do dňa podania žaloby nebola vyzývaná na úhradu platieb spojených s užívaním bytu zo strany žalobcu, nedošlo ani len k predžalobnej výzve. Podanie žaloby je len dôsledkom nespokojnosti žalobcu s výsledkom súdneho konania vedeného vo veci vyporiadania BSM; žaloba bola podaná dňa 17.09.2019, prakticky bezprostredne po tom, ako bolo rozhodnutie vo veci BSM vyhlásené za účasti oboch strán sporu dňa 03.09.2019.

3.4 Napokon žalovaná poukazujúc na účelovosť tvrdení žalobcu uviedla, že žalobca v konaní o vyporiadanie BSM tvrdil, že inkasoval nájomné za prenájom spoločne vybudovaného Bistra u X.; z týchto peňazí boli hradené poplatky spojené s užívaním bytu. Na poslednom pojednávaní v konaní o vyporiadanie BSM žalobca uplatnil aj nárok na preplatenie platieb za byt s odôvodnením, že tieto pohľadávky patria do BSM a domáha sa ich vyporiadania.

4. Žalobca v ďalšom vyjadrení (replika) na vyjadrenie žalovanej zotrval na podanom odvolaní a dôvodoch v ňom uvedených. K tvrdeniu o neprípustných novotách v odvolacom konaní zdôraznil, že súdu prvej inštancie vytýkal, že sa dôsledne nezaoberal prv predloženými dôkazmi a pokiaľ ďalšie dôkazy predložil v odvolacom konaní, predložil ich už len na podporu svojich tvrdení a nie na preukázanie samotného nároku. Už zo sumárnej analýzy platieb SBD predloženej žalobcom bolo možné jednoznačne určiť, v akej výške vykonal platby za sporný byt v rozhodnom období; výška zaplatenej dane z nehnuteľnosti vyplýva z potvrdenia Mesta Lučenec.

4.1 Vo vzťahu k užívaniu bytu žalobca uviedol, že je nesporné, že žije v Českej republike, rovnako ako žalovaná; do Českej republiky odišli obe strany sporu spolu, ešte za trvania manželstva. Byt neužívala ani jedna strana sporu a ak áno, tak len sporadicky. Byt však tvorí bezpodielové spoluvlastníctvo strán sporu, obe strany sporu majú k bytu rovnaké práva, ale aj povinnosti. Okresný súd nelogicky uveril tvrdeniam žalovanej, že žalobca jej neumožnil užívanie bytu; žalovaná nepredložila jediný dôkaz o tom, že by sporný byt vôbec užívať chcela. Žalovaná žijúca v Prahe jednoducho o užívanie bytu nikdy nemala záujem, súdu to účelovo prezentovala ako fakt, že jej žalobca užívanie bytu neumožňuje. V tomto smere súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil zistený skutkový stav.

4.2 Reagujúc na vyjadrenie žalovanej, žalobca uviedol, že osobne niekoľkokrát žiadal žalovanú, aby sa podieľala na úhradách za byt, avšak bezvýsledne. Z uvedeného dôvodu sa rozhodol podať žalobu. Nakoľko konanie o vyporiadanie BSM nie je do dnešného dňa právoplatne skočené, s priebehom uvedeného konania to nemá nič spoločné. Žalobca tiež tvrdil, že žalovaná prekrúca fakty vo vzťahu k inkasovaniu nájomného za prenájom Bistra u X.. Bistra u X. strany sporu v minulosti prevádzkovali, patrí však matke žalobcu a nikdy nepatrilo stranám sporu. Pokiaľ matka žalobcu prenecháva výnosy z prenájmu tejto nehnuteľnosti aj po rozvoze manželstva žalobcovi, nemá to vplyv na prejednávajúcu vec.

5. Žalovaná sa k replike žalobcu nevyjadřila.

6. Ďalšie relevantné vyjadrenie podané nebolo.

7. Krajský súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p. preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 písm. b) a c) C.s.p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7.1 Podľa § 389 ods.1 písm. b) C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

7.2 Podľa § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

8. Preskúmaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie z podanej žaloby vyvodil, že žalobca sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia od žalovanej spočívajúcich v tom, že žalobca po rozvode manželstva plnil všetky platby súvisiace s užívaním bytu príslušnému bytovému družstvu, ako aj daň z nehnuteľností príslušnému správcovi dane; ustálil, že v prípade náhrady nákladov na nájom a úhrad za užívanie bytu rozsah vydania predstavuje podiel úhrady pripadajúcich na žalovanú. Z napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že súd prvej inštancie nepovažoval žalobu za dostatočne určitú a zrozumiteľnú (žalobca si žalobou nejasne a nezrozumiteľne uplatnil nárok voči žalovanej); žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a pre rozpor s dobrými mravmi.

9. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia odvolací súd zistil vady v postupe a rozhodnutí súdu prvej inštancie, na ktoré odvolacími dôvodmi žalobca reagoval len čiastočne, v ich súhrne a v súvislosti s čiastočnou dôvodnosťou odvolania však majú za následok potrebu zrušenia rozsudku súdu prvej inštancie.

9.1 Z obsahu spisu pre odvolací súd vyplýva, že žalobca žalobou uplatnil nárok na zaplatenie sumy 2.634,86 Eur; o takomto uplatnenom nároku súd prvej inštancie konal a rozhodol; rozsudkom však zamietol žalobu o zaplatenie 1.152,94 Eur. Žalobca už vo vyjadrení k podanému odporu zobral späť žalobu v časti sumy 1.481,92 Eur, na späťvzati zotrval aj v písomnom podaní zo dňa 24.07.2020 (čl.127 spisu).

9.2 O čiastočnom späťvzati súd prvej inštancie rozhodol na pojednávaní dňa 13.05.2021, ako to vyplýva zo zápisnice z pojednávania. Rozsudok okresný súd vyhlásil dňa 03.06.2021, výrok o čiastočnom zastavení konania v zápisnici z vyhlásenia rozhodnutia absentuje, rovnako absentuje aj v písomnom vyhotovení rozsudku.

9.3 Z vyššie uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie konal vo vzťahu k čiastočnému späťvzatiu v rozpore s ustanovením § 145 ods.2 druhá veta C.s.p., podľa ktorého o čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej; rozsudok súdu prvej inštancie je v tomto smere aj zmatečný a nepreskúmateľný; okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odôvodňuje výrok, ktorý chýba.

9.4 Uznesenie o (čiastočnom) zastavení konania je pritom uznesením, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 357 písm. a/ C.s.p.); uznesenie, proti ktorému je prípustné odvolanie, súd vyhotoví písomne a doručí ho (§ 235 ods.2 C.s.p.). Postup súdu, pokiaľ o čiastočnom späťvzati rozhodol iba na pojednávaní a nie v rozhodnutí vo veci samej, bol v rozpore s vyššie citovanými ustanoveniami Civilného sporového poriadku.

9.5 Uvedená vada rozhodnutia súdu prvej inštancie by sama o sebe nebola dôvodom na zrušenie napadnutého rozsudku, ale na vrátenie veci na vydanie dopĺňacieho rozsudku; v kontexte ďalších záverov sa ale tento postup odvolacieho súdu javil nehospodárny.

10. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil aj na konštatovaní, že „žalobca si žalobou nejasne a nezrozumiteľne uplatnil nárok voči žalovanej, z ktorého nie je jednoznačne preukázané, či ide o vyúčtovanie skutočných nákladov alebo z predpísaných záloh“. Zároveň žalobcovi vyčítal neurčitost' petitu žaloby a napokon aj absenciu žalobných tvrdení.

10.1 Uvedené konštatovania súdu prvej inštancie odôvodňovali aplikáciu ustanovenia § 129 ods.1 C.s.p., podľa ktorého ak z podania vo veci samej (ktorým nepochybne je aj žaloba) nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, súd vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako 10 dní. Okresný súd takto nepostupoval.

10.2 Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie po doručení žaloby vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku, po zaplatení súdneho poplatku vydal platobný rozkaz. Už v podanom odpore aj žalovaný spochybnil preskúmateľnosť žaloby tvrdením, že „celý žalobný návrh je úplne nejasný, nezrozumiteľný a neodôvodnený“. V dôsledku podaného odporu okresný súd uznesením zrušil platobný rozkaz a vo veci plynule konal bez toho, aby postupoval o nepreskúmateľnej žalobe (ako to vyplýva

z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia) postupom podľa ustanovenia § 129 C.s.p.. Procesným následkom nepreskúmateľnej žaloby (a nedoplnenia a neopravenia žaloby v určenej lehote) je jej odmietnutie, nakoľko predmet konania o takejto žalobe nie je možné vymedziť, čo žalobe súd prvej inštancie vytýkal v napadnutom rozhodnutí. Okresný súd neaplikoval ani ustanovenie § 130 C.s.p.; žalobcu na výsluch za účelom odstránenia väd podania (žaloby) nepredvolal.

10.3 Ak súd prvej inštancie konal o nepreskúmateľnej žalobe (o nejasnom a nezrozumiteľnom nároku), odvolaciemu súdu nie je zrejmé, ako mohol dôjsť k záveru o rozpore uplatneného nároku s dobrými mravmi.

11. Odvolací súd taktiež poukazuje na predmet konania a súčasne vedené konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania (na okresnom súde pod sp.zn. 3Pc/3/2017). Okresný súd bez toho, aby si ustálil vplyv konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov na prejednávajúcu vec, iné konanie v napadnutom rozhodnutí iba konštatoval. Platí pritom, že sa vyporiadava celý majetok patriaci do (zaniknutého) bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

11.1 Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp.zn. 4Cdo/250/2019 zo dňa 25.02.2021 reagoval v dovolacom konaní na názor vyslovený odvolacím súdom, podľa ktorého výdavky spojené s domom a bývaním, ktoré hradil žalovaný po rozvoде manželstva, nespádajú pod pasíva patriace do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, nakoľko predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva je všetko, čo patrilo do tohto spoluvlastníctva a čo existovalo v čase jeho zániku, t.j. spravidla v deň právoplatnosti rozsudku o rozvoде. S uvedenými závermi najvyšší súd nesúhlasil a uviedol: „právny režim zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva sa až do jeho vyporiadania riadi primerane ustanoveniami Občianskeho zákonníka o bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Vzájomné vzťahy manželov týkajúce sa užívania a správy spoločných vecí sa v čase medzi zánikom a vyporiadáním bezpodielového spoluvlastníctva riadia analogicky ustanoveniami § 144 a nasl. Občianskeho zákonníka. Každý z manželov je do času vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva oprávnený spoločný majetok užívať a spravovať ho a je povinný podieľať sa na nákladoch vynaložených na užívanie a udržiavanie spoločného majetku. Vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva v najužšom slova zmysle znamená, kto z bývalých manželov zostáva vlastníkom tej ktorej veci a kto z nich vlastníctvo k tej ktorej veci stráca. Vyporiadanie v širšom slova zmysle znamená celkové majetkové vyporiadanie, t.j. do vyporiadania sa zahrnú aj spoločné pohľadávky a dlhy a iné majetkové práva.“

11.2 Závery vyplývajúce z vyššie citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu sú plne aplikovateľné aj v prejednávanej veci. Navyše, už samotné konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, v ktorom sa má vyporiadavať všetok majetok (myslí sa tým aktíva aj pasíva), môže predstavovať prekážku začatej veci (litispendencia) alebo už prípadne aj prekážku veci rozhodnutej (res iudicatae).

11.3 Uvedeným sa okresný súd nezaoberal, jeho rozhodnutie je v tomto smere nepreskúmateľné a nevyplýva z neho vplyv začatého konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov na prejednávajúcu vec.

12. Odvolací súd napokon iba na okraj uvádza, že je právom manželov užívať veci v bezpodielovom spoluvlastníctve spoločne; je povinnosťou bezpodielových spoluvlastníkov spoločne uhrádzať aj náklady vynaložené na veci alebo spojené s ich užívaním a udržiavaním (§ 144 Občianskeho zákonníka).

12.1 Okresný súd správne definoval pojem dobrých mravov s právnym poriadkom (napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. IV. ÚS 55/2011-19 zo dňa 24.2.2011 - dobrými mravmi sú pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku, alebo rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Cdo 26/2011 zo dňa 26.04.2012 -dobrými mravmi sa v občianskoprávných vzťahoch v súdnej praxi rozumie súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktoré je v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia a ktorý v historickom vývoji osvedčí istú nemennosť, vystihujúc podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem).

13.2 V napadnutom rozhodnutí absentuje úvaha o tom, či plnenie (resp. vyžadovanie) zákonnej povinnosti, či už v zmysle ustanovenia § 144 Občianskeho zákonníka, prípadne daňovej povinnosti (časť nároku predstavuje zaplatenú daň z nehnuteľnosti), môže byť v rozpore s dobrými mravmi.

13. Z vyššie uvedených dôvodov, konštatujúc nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku a nesprávny postup okresného súdu odvolací súd nemal inú možnosť, ako rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) C.s.p., a vrátiť mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 C.s.p.).

13.1 K vytykaným vadám rozsudku súdu prvej inštancie a jeho postupu odvolací súd uvádza, že odvolací súd prihliadne na vady, týkajúce sa procesných podmienok, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 C.s.p.); súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (§ 161 ods.1 C.s.p.). Medzi podmienky konania nepochybne patrí neexistencia prekážky začatého konania (§ 159 C.s.p.), neexistencia prekážky právoplatne rozhodnutej veci (§ 230 C.s.p.), zrozumiteľnosť a úplnosť žaloby (§ 127 a § 132 C.s.p.). Uvedené procesné podmienky súd prvej inštancie neskúmal napriek tomu, že o prebiehajúcim konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva mal vedomosť (prekážka začatého konania, resp. prekážka právoplatne rozhodnutej veci); resp. na prekážku nepreskúmateľnosti žaloby neprihliadal a nepostupoval podľa § 129 C.s.p. aj keď rozhodnutie založil na konštatovaní, že nárok je nejasne a nezrozumiteľne uplatnený.

13.2 Na tieto vady odvolací súd musel prihliadnuť, aj keď v odvolaní osobitne vytykané neboli (§ 380 C.s.p.)

13.3 V konaní, ktoré bude nasledovať po zrušení napadnutého rozsudku, okresný súd sa s ohľadom na vyslovený názor odvolacieho súdu vec oboznámi so žalobou so zameraním, či nie je dôvod na postup podľa ustanovenia § 129 ods.1 C.s.p. (vady žaloby však odstraňovala právna zástupkyňa žalobcu v podanom odvolaní), zistí stav konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a posúdi, či toto konanie nepredstavuje v prejednávanej veci prekážku začatej, prípadne rozhodnutej veci; prihliadne pritom na skutočnosť, že predmetom konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva je celá masa BSM v zmysle vyššie uvedených záverov najvyššieho súdu (sp.zn. 4Cdo/250/2019 zo dňa 25.02.2021). Podľa prijatých záverov okresný súd procesne rozhodne alebo vec opätovne prejedná po ustálení predmetu konania a rozhodne vo veci samej; rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo ustanoveniu § 220 ods.2 C.s.p..

14. V ďalšom konaní súd prvej inštancie bude postupovať v naznačenom smere; vo veci opätovne rozhodne a to aj o trovách konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.). Vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods.2 C.s.p.).

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 C.s.p.)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.